

je naposled razložil iz svoje lastne izkušnje, v koliko bi kazalo uvesti Kerna v ljudsko šolo. Predsednik je tudi poročal o najnovejših poizkusih da učenci ilustrirajo svoje spisne naloge; v ta namen služijo učencem na licu mesta izvršene skice, akvareli, razglednice in fotografije, ki so jih sami izvršili in katere prilepljajo na primernih mestih v spisne naloge. Društveniki so si ogledali na ta način izvršene spisne naloge »Izlet ob Savi do rajhenburškega broda«, »Turnska graščina« in »Izbruh Vezuva«. Tovariš Karel Humek je zatem obširno poročal o najnovejših risarskih reformnih delih, namreč o knjigah: »Adolf Micholitsch: Der moderne Zeichenunterricht«, in »Jos. Gruber und Otto Stadler: Erprobter Lehrgang für das moderne Zeichnen. 30 Tafeln in Vierfarbendruck nebst erläuterndem Text«. Njegovo poročilo je bilo vrlo zanimivo in poučno, a tudi potrebno, zakaj kdor se dandanes ne bavi specijalno le z risarskim poukom, temu je težko izbrati iz obilice reformnih plev klenega zrnja.

Ko si je bilo društvo izbralo šestero delegatov za letošnjo glavno skupščino »Zaveze«, je predlagal tovariš R. Humek, da naj se voli v vodstvo »Pedagoškega društva« polovico gospic tovarišic, ki to zahtevajo v zadnjih številkah »Učiteljskega Tovariša«. V društveno vodstvo — po pravilih se odbor konstituira pozneje — so bili izvoljeni tovariši: Jož. Brinar, Kar. Humek, Fl. Rozman in Iv. Rupnik; ter tovarišice: gdč. Mar. Bavdekova, P. Cirajeva in ga. dr. Romihova.

Po zborovanju, trajajočem do ene popoldne, so se prepeljali vsi društveniki čez Krko na idiličen dom Golobov, kjer so le prehitro minile urice presrečnega veselja.

Trst.

Ustanovni občni zbor »Učiteljskega društva za Trst in okolico v Trstu« se je vršil dne 6. maja ob 10. predpoldne v prostorih »Trgovskega izobraževalnega društva«. S tem je stavljen temelj stanovski organizaciji naših tržaških tovarišev. Predaleč bi nas zavedlo, naštetih vse one prve plahe korake, ki so jih storili v tem smislu že pred več nego desetimi leti nekateri stanovsko bolj zavedni tržaški učitelji. Vsaka realizacija te ideje se je razbila ob žalostnih okolnostih, osobito pa ob brezbriznosti, da, celo nasprotovanju gotovih tedanjih kolegov. Pred kratkim je vzel vso zadevo tovariš Anton Germek v svoje roke ter osnoval pripravljalni odbor, ki ga je s svojo energijo kar elektrizoval tako, da je bila stvar tekom dveh mesecev gotova. Na prvi poziv se je odzvalo 67 učiteljskih oseb iz raznih javnih in zasebnih šol, kar dovolj kaže potrebo društva. Od teh prijavljenih sta se udeležili dobri dve tretjini ustanovnega zborovanja. — Pozdravil je zborovalce sklicatelj Germek, ki je s kratkimi potezami podal sliko učiteljskega stanja v Trstu ter poudarjal potrebo organizacije. Prečital je zboru tudi pripravljalnemu odboru došla spodbujna pisma, v prvi vrsti od strani tovariša E. Gangla iz Idrije in profesorja Matko Mandiča, kateri poslednji želi nastopu tržaškega učiteljstva obilen uspeh v korist učiteljstvu samemu in narodni prosveti, »čiji ste Vi prvi i najodličnejši nosilci«. Prebrala so se nato društvena pravila, sprejeta brez ugovora. Ker se je pri nato sledečih volitvah tovariš A. Germek nesebično a kategorično izjavil, da naj se njega ne voli v odbor ali predsednikom, kakor je bila želja njegovih tovarišev, se je sestavil odbor enoglasno kakor sledi: Stipe Ferluga, voditelj na Opčinah, predsednik. Odborniki: Ivan Furlani, c. kr. učitelj v Trstu, Ferdo pl. Kleinmayer, učitelj v Šklednju, Jožef Pertot, učitelj v Rojanu, Anton Valentič, ravnatelj v pok. v Trstu, Marica Gregorič, učiteljica v Katinari, Marica Kovač, učiteljica zaseb. šole C. in M. pri Sv. Jakobu, Anica Scheimer, učiteljica na Proseku, Evelina Valentič, učiteljica pri Sv. Ivanu. Pregledovalci računov: Ferdo Starc, učitelj v Barkovljah, Ida Posega, učiteljica pri Sv. Križu, Ivanka Sabadin, učiteljica v Bazovici. Častno razsodišče: Milivoj Berberovič, vodja zasebne srbske šole v Trstu, Miroslav Pretner, c. kr. vodja pripravnice, Antonija Pakiž, učiteljica v Trebčah. Odbor je sestavil tovariš Germek, oziraje se v prvi vrsti, da bo zastopana vsaka šola v njem ter da bosta oba spola društvenih članov v številnem ravnotežju.

Nato stavljen predlog glede pristopa k »Zavezi« je bil sprejet enoglasno in z navdušenjem. Prijavili so se tudi takoj delegatje, ki bodo zastopali tržaško učiteljsko društvo na »Zavezinem« zborovanju v Šoštanju. Po raznih nasvetih, tičečih se osobito prihodnjega občnega zbora, je zaključil predsednik Ferluga zborovanje, naglašuje v prvi vrsti važnost današnjega dne za tržaško učiteljstvo ter slogo med posameznimi člani. — Popoldne je priredil del zborovalcev izlet h gradu Moko pri Borštu.

Goriško.

Učiteljsko društvo za sežanski šol. okraj ima javno zborovanje v Sežani dne 17. maja t. l. ob 10. uri predpoldne. Vzporod: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Overovljenje zapisnika. 3. a) Razdelni in nerazdelni pouk v ljudski šoli. b) Učiteljevo delovanje zunaj šole. Poroča gdč. Katnikova. 4. Letno poročilo tajnika in blagajnika. 5. Volitev delegatov za prihodnje zborovanje »Zaveze«. 6. Volitev novega odbora. 7. Predlogi. Na obilno udeležbo vabi vljudno odbor.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta so darovali: Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani drugo polovico pokroviteljine 100 K; Gornjegrajsko učiteljsko društvo 10 K k oni vsoti pokroviteljine, ki je naložena v Hranilnici in posojilnici Učiteljskega konvikta; Učiteljstvo novomeškega okraja zložilo ob zborovanju v Toplicah 6 K 40 h; tov. Avgusta Mattanović, učiteljica v Ljubljani, nabrala 5 K na knjižico kr. podr. št. 84. Učiteljsko društvo ljubljanske okolice, 2. rok na račun pokroviteljine 50 K. Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali: tov. Armin Gradišnik, nadučitelj, tov. Mihael Levstik, učitelj, tov. Franjo Krajnc, učitelj, tov. Franjo Voglar, učitelj, tov. Martin Stante, učitelj in tov. Josip Žagar, učitelj; vsi na okoliški šoli v Celju; tov. Simon Gajšek, nadučitelj, tov. Ludovik Potočnik, učitelj, tov. Marija Windischer, učiteljica, tov. Hermina Bračič, učiteljica, tov. Frida Zechner učiteljica in tov. Tereza Požar, učiteljica, vsi v Dobovi pri Brežicah; tov. Josip Kotnik, šolski vodja pri Sv. Joštu na Kozjaku. — Tov. Ivan Kiferle, nadučitelj in tov. Ema Žerjav, učiteljica v Preski; tov. Ivan Kalan, učitelj v Ovsišu pri Podnartu. Bog plati!

»Pri našem cesarju«. Trgovec g. Jernej Bahovec bo začel te dni z razpošiljanjem te knjižice, ki je nje čisti dohodek namenjen učiteljskemu konviktu. Najprvo pridejo na vrsto štirirazrednice in sicer bo prejelo vsako šolsko vodstvo po 100 knjižic; ena knjižica velja 10 h; p. n. gg. šolske voditelje prosimo, da spravijo to blago kakor vedo in znajo in čim preje, tem bolje, v denar, ki se naj pošlje trgovcu Jerneju Bahovcu v Ljubljani. Zrno do zrna...

Ivan Štrukelj, nadučitelj na Bučki, je bil pri okrajnem sodišču v Krškem obsojen zaradi šolskega strahovanja (učenec je bil gdč. učiteljico udaril) na 20 K kazni, 10 K za bolečine in v povrnitev kazenskih stroškov. Precej hud udarec za ubogega učitelja! Prizivno sodišče je pa imenovanca oprostil, ker sta dve priči dokazali, da ga nadučitelj ni poškodoval. Tem potom se tovariš Štrukelj zahvaljuje za zagovornišvo gosp. dr. Pučkotu, notarju v Krškem. Na tistem bodi pa učiteljstvu povedano, da je tožbo sestavil, kakor se govori, znani novomeški prijatelj učiteljstva. Zdravniško izpričevalo je delal četrty dan po strahovanju gosp. Karel Peternel, zdravnik na Raki.

Umrl je 1. maja v Vel. Laščah na Dolenjskem deželno-sodni svetnik gosp. Danijel Šufraj. Pokojni svetnik je bil velik prijatelj ljudskega šolstva in učiteljstva. Bil mu je vedno na srcu napredek šolstva v Vel. Laščah. Nikdar ni odrekal podpore in pomoči onemu, ki je delal v prid šole in učiteljstva. In kaj je žel nazadnje mož za svoje neumorno delovanje na tem polju? Grdo nehvaležnost ravno od tistih

faktorjev, ki bi morali najbolj skrbeti za razvoj šolstva v okraju in deželi in ne odbijati z odurnim postopanjem vrlih mož od plodonosnega delovanja. Blagemu pokojniku bodi blag spomin tudi v naših vrstah!

„Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.“ Te vabljive besede stoje na čelu »Domoljuba«. Lepe besede! Kako jih umevajo »Domoljubovi« posvečeni uredniki, dokazuje tudi ta stavek, natisnjen na 263 strani: »Če nima doma družega početi, naj se vleže na tla, in s petami bije v tisti del telesa, ki se navadno ne imenuje...« Mogoče je, da taka realitika zabava »Domoljubove« »bravce«, a dvomimo, da bi bila taka delikatna telovadba slovenskemu ljudstvu v pouk. Toda »Domoljubov« odgovorni urednik, rimski doktor Ignacij Žitnik, mora že vedeti, kako je treba poučevati slovenskega kmeta, da se ga odreši časno in večno. Dobro bi bilo, da nasvetuje blagi gospod urednik svojim dopisnikom — kaplanom, naj tudi v praksi — ne samo v teoriji — vezbajo naše dobro ljudstvo v takih izbornih in okusnih gimnastiških vajah. V Marijinih dekliških in mladeniških družbah imajo za ta dišeči posel dovolj ugodne prilike. Kako bi bilo lepo videti, ko bi prečastiti gospod »Domoljubov« dopisnik v tem brcanju nazorno poučeval svoje nedolžne ovčice! In to je nujno potrebno zlasti sedaj, ko srujejo klerikalna telovadna društva. Kako bi to imponiralo, če bi pri prvem javnem nastopu klerikalni telovadci in njih sestre dokazali, da so se res nekaj lepega in koristnega naučili iz »Domoljuba«! S to epohalno novostjo bi lahko zmagoslavno prepotovali ves izobraženi svet in zlasti ob romanjih kratkočasili svoje fine voditelje in vaditelje! Da bi tudi dvignili čast slovenskega naroda, je umevno samo ob sebi! Iz tega tudi razvidimo, kaka bi bila potem telovadba v šolah, ako bi nad nami zavladali taki klerikalni pedagogi!

„Domoljub“ se zadnje čase s posebnim veseljem zaganja v naše tovariše Grmka, Perkota in Štupico. S tem le dokazuje, da so to vrli možje, ki so v čast našemu stanu!

Zakaj molčita „Slovenec“ in „Domoljub“ o patru Glatzu, ki je bil dne 27. pret. mes. pred okrožnim sodiščem v Ljubnem obsojen na tri mesece težke ječe? In pater Glatz je celo profesor cerkvenega prava! O tem bi znala povedati zanimive stvari dekla Neža Todt, ki je bila tudi obsojena na en mesec ječe. Otrok je star šele 1 leto, ta bi ne mogel še nič povedati. Naj torej »Slovenec« in »Domoljub« rajša pišeta o patru Glatzu, a pošteno učiteljstvo naj pustita lepo v miru, sicer ju utegnemo še kaj lepšega vprašati!

„Slovenčev“ pismouki so obrekovalci. Pisali so pred časom o tovarišu Zirkelbachu, učitelju v Podbrezju, da je pretepel nekega učenca skoro do smrti. Sodišče v Kranju je sedaj dokazalo, da »Slovenec« obrekuje. Očeta dotičnega učenca je namreč sodišče obsodilo na 48 ur, ker je kradel našemu tovarišu čast, a učitelja Zirkelbacha je popolnoma oprostilo. Ali bo »Slovenec« poravnal krivico, ki jo je napravil našemu tovarišu? Prepošten je za to!

Poslanec in učitelj Jaklič je pridigoval dne 6. t. m. v Dobropoljah. Povedal je več globokih in duhovitih misli; na pr.: »Boj proti liberalizmu bo trajal in mora trajati, ker je liberalizem protiverski... Boj za splošno volilno pravico je opravičen z verskega stališča... Pel bi boben liberalcem, da bi jih enkrat srečala pamet...« In še več takih utrinkov silnega duha! A o regulaciji učiteljskih plač niti besedice! Čemu tudi! Gospod Šusteršič ne dovolijo, in potem morajo tudi gospod poslanec Jaklič tajiti svoj stan in vso »Slomškovo zvezo«. Samo zaupnice mu je še treba!

Novi ministrski predsednik princ Hohenlohe je že opetovano dokazal, da je odkritosrčen prijatelj učiteljstva. O tem bi vedeli kaj povedati naši goriški tovariši. Naši poslanci imajo sedaj ugodno priliko, kakršne še niso imeli, da kaj store za učiteljstvo. Mi smo jih drugim potem opozorili na to, sedaj čakamo dejanj!

Učiteljske spremembe na Štajerskem. V pokoj sta šli učiteljica v Celju Vilibalda Karlin in učiteljica v Petrovčah Karolina Potočnik. Stalne sta postale na svojih

mestih učiteljica Ida Stoček pri Sv. Marjeti niže Ptuja, Leopoldina Kališ v Novi cerkvi, Ema Hrovatin pri Št. Janžu na Dravskem polju in Marija Pleško pri Sv. Duhu v Halozah. Stalni učitelj na svojem mestu je postal Ferdinand Babič pri Sv. Marjeti niže Ptuja.

Novi okrajni šolski nadzorniki za Istro. Imenovani so: Za hrvatske in slovenske šole v okrajih Pazin, Poreč in Pulj učitelj pripravnice v Kastvu Ivan Bunc; za Volosko nadučitelj v Voloski Fran Uršič; za okraje Lošinj in Krk vadnični učitelj v Kopru Dragotin Pribil.

Hvalevredna pozornost. V 2. številki »Slovenskega Tehnika« čitamo med oglasi poziv: Prijatelji slovenskega šolstva in učiteljstva, spomnite se na »Učiteljski konvikt«! — »Slovenskemu Tehniku« izrekamo za to pozornost najlepšo zahvalo ter želimo ob enem, da bi ne ostal njegov klic brezuspešen!

Glas za slovensko vseučilišče iz Italije. V Milanu je sklenil dijaški shod resolucijo, v kateri se od zastopnikov 18 narodov stavlja na avstrijsko vlado poziv, da ustanovi laško vseučilišče v Trstu in slovensko v Ljubljani.

Zahvala. Velečenjeni gospod Ignacij Gruntar, c. kr. notar v Ribnici, je kupil za tukajšnje šolarsko knjižnico v goriški tiskarni A. Gabrščka 21 knjižic za mladino v znesku 20 K. Na tem velikodušnem daru se mu presrečno zahvaljuje šolsko vodstvo v Dolenji vasi pri Ribnici, dne 6. maja 1906.

Fr. Gregorač.

Opozorjamo cenjeno učiteljstvo na inserat gospe Ludovike Likarjeve in prosimo, da se vsak v slučaju potrebe obrne na imenovani naslov, kjer se mu ponuja fino in solidno blago.

Listnica uredništva.

G. A. M. v R. Vaš članek priobčimo prihodnjič. — Okrajna učit. društva prosimo še enkrat, naj nam pravočasno pošiljajo svoje objave, ako hočejo, da pridejo v list. Vabila k občnemu zboru koprškega učit. društva, ki se je vršilo dne 6. t. m. nismo mogli priobčiti, ker nam je došlo tisti dan, ko je bil naš zadnji list že zaključen. Nujne dopise moramo dobiti najzadnje do srede opoldne, sicer jih ne moremo priobčiti.

Šolske tiskovine

priporoča

tiskarna J. BLASNIKA naslednikov
v Ljubljani.

P. n.

Podpisana vdano priporoča učiteljstvu svojo zalogo najboljšega

 sleškega sukna

po najnižjih cenah.

Vzorci se pošiljajo franko.

Z odličnim spoštovanjem

Ludovika Likar.

Grahovo-Rakek Notranjsko.

Šolske tiskovine

odobrene po dež. šolskem svetu

ter vse tiskovine za obrtne nadaljevalne šole po naj-novejših predpisih priporoča tvrdka

Dragotin Hribar v Ljubljani.